

Német nemzetiségi nyelvi nevelés és oktatás:

A nemzetiségi oktatás megvalósítja az iskolai nevelés és oktatás általános céljait. Ezen célok mellett biztosítja a kisebbségi nyelv tanulását, a kisebbség történelmének, földrajzának, kultúrájának és hagyományainak megismerését. A nemzetiségi oktatás során törekedni kell arra, hogy a tanulók számára kialakuljon a reális nemzettudat és kisebbségkép.

A nemzetiségi nyelv oktatását a következő oktatási formák szerint szervezzük meg:

1. NYELVOKTATÓ KISEBBSÉGI OKTATÁS

két formában valósulhat meg:

a/ **Hagyományos nyelvoktató kisebbségi oktatás:** a tanítás nyelve a magyar, a német nyelv és irodalom tantárgy tanítására heti 5 tanóra áll rendelkezésre.

b/ **Bővített nyelvoktató kisebbségi oktatás:** a heti órakeret legalább 35%-át teszi ki a német nyelv és irodalom (heti 5 óra) és a kisebbségi nyelven oktatott órák aránya (min. 3 tantárgy).

Amennyiben több tantárgy német nyelven való tanítására adottak a feltételek, a tantárgyak program szempontjából vett rangsora a következő:

ALSÓ TAGOZAT	FELSŐ TAGOZAT
- ének-zene - természetismeret - rajz - technika - testnevelés - osztályfőnöki	- ének-zene - történelem - biológia - földrajz - rajz és művészettörténet - technika és informatika - testnevelés - osztályfőnöki

2. KÉTNyelvű KISEBBSÉGI OKTATÁS

A nemzetiségi nyelvoktató jelleg biztosítása mellett lehetőséget kell teremteni a két-tannyelvű kisebbségi oktatás bevezetésére.

E képzési forma a nyelvismeret elmélyítésével és tanítási nyelvként történő alkalmazásával járul hozzá a kisebbségi oktatás céljainak

megvalósításához. A német nyelv és irodalom és a német nyelven is tanított tantárgyak aránya a heti órakeret min. 50%-a. A magyar nyelv és irodalom, valamint lehetőség szerint a matematika kivételével valamennyi tantárgy tanítható a kisebbség nyelvén.

A tantárgyak e program szempontjából vett rangsora a következő:

ALSÓ TAGOZAT	FELSŐ TAGOZAT
<ul style="list-style-type: none"> – ének-zene – természetismeret – rajz – technika – testnevelés – osztályfőnöki 	<ul style="list-style-type: none"> – ének-zene – történelem és társadalom- ismeretek – biológia – földrajz – rajz és művészettörténet – technika és informatika – testnevelés – osztályfőnöki – fizika – kémia

Intézményünk mindhárom formában felkínálja a német nemzetiségi nyelvi nevelést és oktatást, azonban hosszabb ideje csak a hagyományos nyelvoktató forma működik a gyakorlatban:

a/ Hagyományos nyelvoktató kisebbségi oktatás

b/ Bővített nyelvoktató kisebbségi oktatás

c/ A nemzetiségi nyelvoktató jelleg biztosítása mellett lehetőséget kell teremteni a kétnyelvű kisebbségi oktatási forma biztosítására is

Kapcsolatok az alternatív programok között:

A szülő a tanuló iskolába íratásakor választja ki gyermeke számára az oktatás formáját.

Az oktatási **formában való részvétel** módosítását a szülő írásban kérelmezi. A kérelmet az iskola igazgatója véleményezi a nyelvtanárok és az osztályfőnök javaslatára tekintettel, az alábbiakban foglaltakat is figyelembe véve:

1. Átjárhatóság a kisebbségi oktatás formái és a nemzetiségi nyelvoktatásban nem részesülők programjai között:

a/ Átlépés a nemzetiségi programba: bármely évfolyam végén, sikeres vizsga letétele esetén az átlépés lehetséges. A vizsga tárgya a tantervi követelményeknek megfelelő német nyelvismeret.

b/ Átlépés a nemzetiségi nyelvoktatásban nem részesülők programjába: átlépés csak 1-4. évfolyam végén lehetséges. Az átlépés akkor is lehetséges évismétlés nélkül, ha a tanuló nem teljesítette német nyelvből a tantervi minimumkövetelményeket. Ilyen esetben, a tanuló mentesül a nemzetiségi nyelv osztályozása alól.

2. Átjárhatóság a kisebbségi oktatás formái között

Átlépés maximum kétszer engedélyezett a nyolc évfolyam során.

A nemzetiségi nevelés oktatás terén elért eredményeink és a további fejlesztés célkitűzései

Napjainkra megvalósítottuk a hagyományos nyelvoktató nemzetiségi nevelés és oktatás feladatait valamennyi évfolyamunkon (1-8. évfolyam). A tanulók többsége ezt az oktatási formát választja.

A jövőben kívánjuk megvalósítani, különböző pályázati lehetőségek igénybevételevel, a külföldi nyelvgyakorlási lehetőségek megteremtését is tanulóink számára.

A nemzetiségi népismeret oktatása továbbra is a német nyelv-órák keretében kerül megvalósításra.

Képzési idő

Az egyes tárgyakat az alább következő táblázat alapján meghatározott évfolyamokra és heti óraszámokra kell tervezni.

A továbbhaladás és az iskolába lépés feltételei

Az első évfolyamba lépés feltétele

A Köznevelési Törvényben előírt életkor. (Kiegészítésként kérhető óvodai szakvélemény, szülői nyilatkozat; szükség szerint: nevelési tanácsadó, iskolapszichológus szakvéleménye.)

A problémamentes beilleszkedés érdekében tartandó: tájékoztató szülői értekezlet az első osztályosok szüleinek, bemutató órák az első osztályban a nagycsoportos óvodásoknak, közös iskolai-óvodai rendezvények.

A továbblépés

Az iskolára jellemző, a továbblépés szempontjából releváns, periódus minden tantárgyban a tanév. A tanévtől eltérő periodizációjú továbblépéshez engedélyt kell kérni. Az engedélyt a szülő kérésére, a törvényi előírásoknak megfelelően, osztályfőnöki és szaktanári (esetleg pszichológiai, pszichopedagógiai) vélemény alapján az igazgató adhatja meg.

A továbblépésben releváns periódusban elért teljesítmény megállapításának módjai:

1. A periódus (itt tanév) során végzett folyamatos értékelések alapján kialakított szaktanári vélemény és/vagy
2. a periódus végén, átfogó jellegű, írásos – szóbeli – cselekvésbe ágyazott diagnosztikus értékelés*.

Az iskola felsőbb évfolyamába léphetnek azok a tanulók, akik az előírt követelményeket a legalább a minimum szinten teljesítik (= elégséges minősítést kapnak). Az 1. osztályban félévkor és év végén, valamint a 2. osztály első félévében szöveges formában, a 2. évfolyam második félévében és a 3-8. osztályokban félévkor és év végén osztályzatokkal történik az értékelés. A szöveges értékelés bevezetése 2004-től felmenő rendszerben történt.

Ezen értékelések pedagógiai célja:

- a továbblépéshez szükséges feltételek meglétének deklarációja
- a tanuló minősítése tantárgyanként
- visszajelzés a szülő, tanuló, iskola felé

A szöveges értékelés elvei:

- elemző és segítő
- egyszerű és érthető
- informatív a tanuló fejlődését illetően

Az elmarasztaló értékelést követő utólagos, egyedi korrekció

A releváns periódust követő 3 hónapon belül a tanuló bizonyíthatja, hogy a korábban kapott értékelés ellenére az előírt követelményeket más (jobb vagy esetleg gyengébb szinten) teljesítette. Ennek módja vizsgáztató bizottság (minimálisan szaktanár + 1 kompetens pedagógus) előtt tett nyilvános és *komplex* vizsga. Ennek során (különösen problémás esetekben, ill. ha van ilyen) célszerű országosan vagy iskolai szinten standardizált, a követelményrendszerhez deklaráltan szorosan illeszkedő tantárgyi tesztek alkalmazása.

* Ennek módjáról további kiegészítések az ellenőrzés, értékelésről szóló fejezetben találhatóak.

Kötelező és szabadon választható óraszámok tantárgyanként és évfolyamonként
(Német nyelvoktató kisebbségi oktatásban és a két-tannyelvű kisebbségi
oktatásban résztvevők számára)

1.

Évfolyam	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Magyar + tánc és dráma	8	8	8	8	4	4	4	4
Történelem + hon és népism + etika					2	2	3	2
Nemz. német	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Természetism. + egészségtn					2	3		
Környezetism.	1	1	1	2				
Földrajz							1,5	1,5
Ének	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz + médiaismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika + inf.modul					1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	3	3	3	3
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Köt.nemz.	22	22	22	25	25	25	27,5	27,5
Összesen:	24	24	24	25	25	26	30	29
Választható	0	0	0	0	0	0	0	0
Összes lehetséges max.	26	26	26	28,75	28,75	28,75	31,5	31,5
Választható	2	2	2	3,75	3,75	2,75	1,5	2,5
Norm.tant	/20/	/20/	/20/	/22,5/	/22,5/	/22,5/	/25/	/25/
Nemz. keret	/4/	/4/	/4/	/4/	/4/	/4/	/4/	/4/

Kötelező és szabadon választható óraszámok tantárgyanként és évfolyamonként
(Nem a német nyelvoktató kisebbségi oktatásban és a két-tannyelvű kisebbségi
oktatásban résztvevők számára)

(Tempó)

Évfolyam	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
Magyar + tánc és dráma	8	8	8	8	4	4	4	4
Történelem + hon és népism + etika					2	2	3	2
Angol					2	2	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Fizika							1,5	1,5
Kémia							1,5	1,5
Biológia							1,5	1,5
Természetism. + egészségtn					2	3		
Környezetism.	1	1	1	2				
Földrajz							1,5	1,5
Ének	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz + médiaismeret	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika	1	1	1	1	1	1	1	1
Informatika + inf.modul					1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	3	3	3	3
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Norm.tant	/20/	/20/	/20/	/22,5/	/22,5/	/22,5/	/25/	/25/
Választható	/2/	/2/	/2/	/2,25/	/2,25/	/2,25/	/2,5/	/2,5/
Összes lehetséges max.	/22/	/22/	/22/	/24,75/	/24,75/	/24,75/	/27,5/	/27,5/
Óratervi	19	19	19	20	22	23	27	26
Tempó	3	3	3	5	3	2	0,5	1,5
Összesen:	22	22	22	25	25	25	27,5	27,5

Modulok:

Alsó tagozat:

Tánc (beépítve az 1-4. o. testnevelésbe)

Felső tagozat:

Tánc és dráma (beépítve az 5-6. o. magyar)

Mozgóképek és médiaismeret (beépítve 8. évf. magyar)

Egészségtan (beépítve 6. évf. term.ism)

A modultárgyak oktatása és értékelése is, a tantárgystruktúrában meghatározott adott tantárgy keretében történik.

A kötött óraszám azért haladja meg a törvényben megadottat, mert a szabadon választható keretből néhány órát kötelezővé tettünk. Azzal, hogy a diák az intézményünket választja, egyben a szabadon választható órákról is döntést hoz. Az iskolában az egyes évfolyamokon tanított tantárgyakat és azok óraszámait az alábbi táblázat (óraterv) foglalja össze.

A mindennapos testnevelés tömegsport foglalkozásokkal kiegészülve valósul meg.

Angol fakultáció:

5-8. osztály: 2-2 óra

Matematika, magyar fakultáció:

7-8. osztály: 1-1 óra

Az idegen nyelv tanulásának követelménye:

1. nemzetiségi nyelv, a német nemzetiségi nyelv – az 1. évfolyamtól szabadon választható.
2. tempó, a német nyelv, mint idegen nyelv – a 2-4. évfolyamokon tanulási nehézségek esetén választható.
3. idegen nyelv az angol nyelv – az 5. évfolyamtól kötelező nyelvként tanulandó.

(Az idegen nyelv tanulásának követelménye iskolánkban a nemzetiségi nyelv tanulása által valósul meg. Abban az esetben, ha a tanuló a nemzetiségi német nyelv tanulásával tesz eleget az idegen nyelv tantervi követelményei elsajátításának, akkor számára az angol nyelv nem kötelező tantárgy az 5. évfolyamtól kezdődően.)

Egyéb szabadon választható tárgyak és óraszámok az óratervben nincsenek feltüntetve.

A szabadon választható tárgy és óraszám választása esetén, a programból történő kilépésre adott (megkezdett) tanévben nincs lehetőség.

A magyar nyelv és irodalom, továbbá a matematika fakultáció elsősorban az eredményes felvételi előkészítő és a tehetséggondozás programját szolgálja.

Osztályok, csoportok

A tanulók az iskolai foglalkozásokon osztály- és csoportkeretben saját tantermükben vesznek részt. Az egyes foglalkozásokon a tantárgy speciális igényei miatt az oktatás szaktantermekben és csoportbontásban folyik.

a. Csoportbontás

Az idegen nyelv¹, nemzetiségi nyelv¹, technika² tantárgyakból osztályonként két csoport alakítható.

b. Szaktantermek

A technika, számítástechnika, testnevelés, kémia, fizika tantárgyak oktatása a tantárgy jellegének megfelelően kialakított szaktanteremben folyik.

AZ ISKOLA NEMZETISÉGI JELLEGÉBŐL ADÓDÓ TANTERVI FELADATOK

Pedagógiai Programunk bevezetőjében megfogalmaztuk, hogy intézményünk „nyitott” iskola (Begegnungsschule), ahova nem csak nemzetiségi származású tanulókat várunk, hanem mindenkit, aki érdeklődik programunk iránt és azonosulni tud azzal. **Felvételnél** a nemzetiségi származásúak előnyt élveznek. A szülők a képzés kezdetekor írásban nyilatkoznak arról, hogy ismerik és vállalják programunkat.

A nemzetiségi jellegnek át kell szőnie a képzés minden területét, meg kell jelennie a tantárgyakban és a tanórákon kívüli tevékenységben is. A német népcsoporttal kapcsolatos ismereteket részben önálló tantárgyként (nemzetiségi hon- és népismeret), részben tantárgyakba integráltan (történelem, földrajz, rajz, technika, ének-zene, testnevelés, népi tánc, osztályfőnöki óra) közvetítjük.

¹ 15 tanulólétszám felett ajánlott, 20 felett kötelező az osztályok csoportbontása.

² nemek szerinti bontás

Iskolánkban törekszünk az ún. „nyitott” oktatási formák alkalmazása hagyományának (Werkstatt, Freiarbeit, projektek) kialakítására; ezek keretében sort kerítünk népismereti tartalmak feldolgozására is.

Évente rendezünk nemzetiségi projektet, amely az egész iskolára kiterjed. A projekt témáját és kivitelezésének módját az egyes képzési szintek döntenek el.

A lehetőségektől függően egyéb szabadidős tevékenységi formák lehetnek az alábbiak:

- általános iskolai kórus
- német irodalmi színpad
- táncsoport
- kirándulások és anyaggyűjtés a németység lakta vidékeken
- évente nemzetiségi nap (esetleg svábból) rendezése
- részt veszünk a nemzetiségi iskolák találkozóján, ill. szervezünk is ilyen találkozót
- hangszeren játszó tanulóinkat alkalmi zenekarrá szervezzük
- kapcsolattartás a Neue Zeitung szerkesztőségével, a GJU-val
- író-olvasó találkozó szervezése magyarországi művészekkel
- állandó kiállítások szervezése iskolánkban tanulóink által gyűjtött fotókból, amelyeket kinagyítunk

További feladatunk:

- tanulóink részt **vehetnek** a nemzetiséggel és **a német** nyelvvel kapcsolatos versenyen,
- tanári kollektívánk törekszik részt venni tankönyvek írásában, módszertani és tananyagok szerkesztésében, tanártovábbképzések tartásában